

Zuid- Bourgondië

Christa Ran

Colofon

Zuid-Bourgondië

© 2017 Odyssee Reisgidsen

© 2017 Christa Ran

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Derde geactualiseerde druk 2017

Auteur: Christa Ran

Foto's: Christa Ran tenzij anders vermeld

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Kaarten: UvA Kaartenmakers, Castricum | www.uva-kaartenmakers.nl

Omslag: naar een ontwerp van De Weijer Design | www.deweijerdesign.nl

Over de auteur

Christa Ran (1965) organiseert culturele wandelreizen, geeft lezingen en is freelance reisleader. Ze heeft een huis in Bourgondië waar ze regelmatig woont en werkt.

Met dank aan

Véronique Beigenger van Bourgogne Tourisme | www.bourgogne-tourisme.com

Het Frans Verkeersbureau | www.franceguide.com

Jean Claude Bigny, Galerie Songe, 64 Quai J. Chagot, 71300 Montceau | www.jean-claude-bigny.fr

Florence Rochette Amiel | www.raymondrochette.fr

Linda Huijsmans voor het redactiewerk | www.lindahuijsmans.nl

Willem de Vrieze voor zijn enthousiasme en support tijdens dit project

Odyssee Reisgidsen

In 2008 is Odyssee gestart met het digitaliseren van de Odysseegidsen, waardoor het mogelijk is dat de reiziger op de Odysseewebsite zijn of haar eigen gids samenstelt. De gidsen worden als PDF/ePub-bestanden of paperback geleverd. Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Volg Odyssee op Facebook en twitter

www.odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Foto omslag paperback: Jean Claude Bigny: Or du Ciel et de la Terre. Foto J.C. Bigny

ISBN 978-94-6125-010-2

Voorwoord

Saône-et-Loire is het meest zuidelijk gelegen departement van Bourgondië en wordt daarom wel Bourgogne du sud, Zuid-Bourgondië, genoemd.

Voor veel Nederlanders is Zuid-Bourgondië slechts een halteplaats op weg naar een bestemming in Zuid-Frankrijk, zoals de Ardèche, de Provence of de Côte d'Azur. Jammer, want deze streek, die op amper een dag rijden van Nederland ligt, heeft zoveel te bieden. Voor wie de moeite neemt om bij Chalon-sur-Saône, Tournus of Mâcon van de Autoroute du Soleil af te gaan, blijkt Zuid-Bourgondië al snel verrassend en veelzijdig. Het heeft een afwisselend landschap met heuvels en brede rivierdalen, bossen, wijngaarden en weilanden. Het natuurschoon wordt afgewisseld met kunst en cultuur uit een rijk verleden. Er zijn talrijke overblijfselen uit de prehistorie alsook een bijzondere Gallo-Romeinse erfenis. De streek staat vooral bekend om haar romaanse kunst; grote kerken en dorpskerkjes, beeldhouwkunst en schilderkunst die tot de top van Frankrijk behoren. Verder zijn er talrijke kastelen, van feodale burchten tot lustsloten uit de tijd van de Verlichting. De industriële revolutie bracht een enorme omwenteling teweeg en daarvan getuigt het industrieel erfgoed uit de 19de en begin 20ste eeuw. Daarnaast zijn er in Zuid-Bourgondië levendige, moderne steden te vinden.

Zuid-Bourgondië leent zich geweldig voor een vakantie per auto maar het is ook heel leuk om de streek op de fiets, te voet of per boot te ontdekken. Met honderden kilometers fietspad, die over oude spoorwegen, over jaagpaden en door de wijngaarden gaan, is het een waar fietsparadijs. De mogelijkheden om te wandelen zijn eindeloos: er zijn talrijke gemarkeerde rondwandelingen en diverse langeafstandspaden doorkruisen het departement. Per boot over de vele kanalen en rivieren die de streek rijk is, is een andere aangename manier om het departement te verkennen.

In Zuid-Bourgondië heerst overwegend een landklimaat. In het westen zijn nog Atlantische invloeden terwijl in het zuidoosten het mediterrane klimaat al voelbaar wordt. Van het voorjaar tot eind oktober is het daardoor prima toeven. Bourgondië staat synoniem voor het goede leven. Goed tafelen is een echte Bourgondische traditie en de smulpapen komen hier dan ook volop aan hun trekken. Je bent niet in Bourgondië geweest als je geen escargots gegeten hebt. En wat te denken van het heerlijke vlees van de charolaisrunderen of de vele gerechten met zoetwatervis zoals baars, snoek of karper. Een stukje fromage de chèvre van de lokale boer behoort ook tot de 'musts'. Dit alles natuurlijk gecombineerd met een glas wijn uit de regio. Zuid-Bourgondië heeft twee beroemde wijnstrekken, de Mâconnais en de Côte chalonaise. Hier komen excellente wijnen als een Pouilly-Fuissé, een Saint-Véran of een Mercurey vandaan. Het is kortom, een streek waar voor iedereen wat te ontdekken en te genieten valt.

Veel reisplezier in Zuid-Bourgondië
Christa Ran

Inhoudsopgave

Een schets van Zuid-Bourgondië

Zuid-Bourgondië verkennen 7

Odyssee's aanraders 8

Van streek tot streek | Chalon-sur-Saône en de Chalonnais

Chalon-sur-Saône en de Chalonnais 10

Van streek tot streek | La Bresse bourguignonne

La Bresse bourguignonne 18

Van streek tot streek | De Mâconnais

De Mâconnais 23

Van streek tot streek | De Charolais-Brionnais

De Charolais-Brionnais 39

Van streek tot streek | Autun en de Autunois

Autun en de Autunois 48

Van streek tot streek | Le Creusot-Montceau

Le Creusot-Montceau 57

Achtergrondinformatie

Landschap en bevolking 64

Economie 66

Cultuur 66

Geschiedenis

Geschiedenis van de Saône-et-Loire 70

Praktische informatie

Zuid-Bourgondië van A-Z 81

Praktisch ABC 89

Kaders

La Voie Verte 15

Poulet de Bresse 19

Le poulet Gaston Gérard 21

Taizé 27

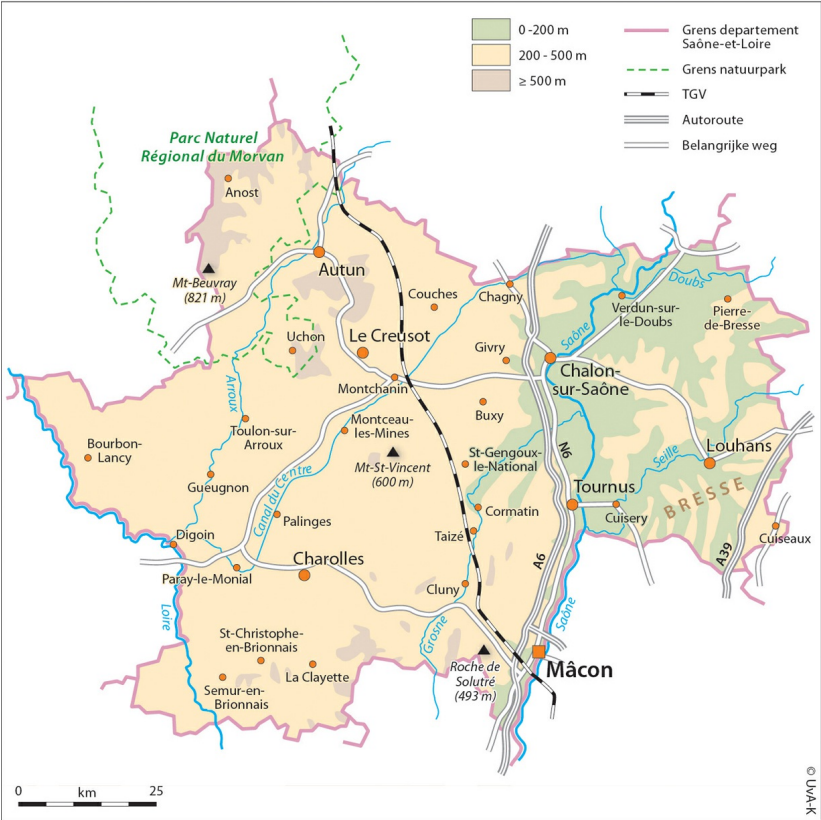
Charolaisrunderen 40

De Morvan 53

Raymond Rochette 59

Canal du Centre 60

Galliërs of Kelten? 71

Zuid-Bourgondië verkennen

De kerk van Anzy-le-Duc in de Brionnais

Zuid-Bourgondië, ofwel het departement Saône-et-Loire (8575 km², ca. 554.000 inw.) ligt in het zuiden van Bourgondië en is één van de vier departementen die samen deze regio vormen. Zoals de naam al aangeeft, bepalen twee rivieren de ligging: de Saône doorkruist het departement van noord naar zuid en vormt vanaf Tournus de oostgrens, terwijl de Loire het gebied in het zuidwesten afbakt.

Zuid-Bourgondië is een agrarische streek: hier grazen de beroemde charolaisrunderen en scharrelt het pluimvee van de Bresse. Bosbouw is volop aanwezig en daarnaast beschikt Zuid-Bourgondië over twee bekende wijngebieden; de Côte chalonnoise en de Mâconnais. Ook op spiritueel gebied heeft de streek veel te bieden. Er staan nog meer dan 250 romaanse kerken, waarvan vooral die op het platteland vaak een bijzondere charme hebben. Verder liggen de belangrijke pelgrimsplaats Paray-le-Monial, de moderne oecumenische gemeenschap van Taizé en de boeddhistische trekpleister Paldenshangpa la Boulaye in deze regio.

Afwisselende streek

De streek is onder te verdelen in zes deelgebieden: de *Chalonnais*, de wijnstreek met sfeervolle dorpjes en de gezellige stad Chalon-sur-Saône. Op de vruchtbare vlakke van *La Bresse bourguignonne*, domineert de landbouw die voor een groot deel in het teken staat van de *Poulet de Bresse*: het enige kippenras ter wereld met een *Appellation d'Origine Contrôlée* (AOC).

Liefhebbers van de middeleeuwen en de prehistorie kunnen in de *Mâconnais* terecht bij de vele romaanse kerken, de restanten van de abdij van Cluny, bij de

grotten van Azé en Blanot en bij la Roche de Solutré. De *Charolais-Brionnais* is de thuisbasis van de charolaisrunderen. Hier liggen de beroemde pelgrimsplaats Paray-le-Monial en het kuuroord Bourbon-Lancy. Ook hier zijn nog vele mooie romaanse kerken te vinden. Veel Gallo-Romeins erfgoed is nog terug te zien in de *Autunois*. Op de Mont Beuvray lag het handelscentrum van de Gallische stam de Haeduers terwijl de stad Autun rond de jaartelling gesticht werd door Keizer Augustus. Ook zeer de moeite waard en bij de toerist wat minder bekend, is de streek rond *Le Creusot-Montceau*. Hier lag in de 19de en het begin van de 20ste eeuw het centrum van de staalindustrie en de streek pronkt nu met haar rijke industriële verleden.

Behalve een prachtig gevarieerd landschap en een rijk cultureel erfgoed heeft Zuid-Bourgondië als troef fantastische fiets-, vaar- en wandelmogelijkheden. Het is kortom, een streek die voor iedereen wat te bieden heeft.

Odyssee's aanraders

Autun

Stad met een rijke Gallo-Romeinse erfenis, een kathedraal met indrukwekkend romaans beeldhouwwerk en het niet te missen Musée Rolin

Brancion

Dorp met een feodale burcht en een fraai romaans kerkje, waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan

Chalon-sur-Saône

De gezelligste stad van Zuid-Bourgondië

Industrieel erfgoed in de regio Le Creusot-Montceau

Herinneringen aan de staal- en keramiekindustrie van de 19de en begin 20ste eeuw

Tournus

Sfeervol gelegen stadje aan de Saône waar een bezoek aan de abdijkerk uit de 11de eeuw tot de 'musts' behoort

Romaanse kunst

De fresco's in de kapel van Berzé-la-Ville, de dorpskerk van Chapaize en de kerkjes in de Brionnais

Louhans

De gezellige en drukke markt op maandagochtend is een aanrader

Fietsen over de Voie Verte of langs het Canal du Centre

Autovrije, vlakke fietspaden om op een ontspannen manier de streek te verkennen

De wijnroute van de Côte chalonnaise

Met de auto langs de wijngaarden en door charmante wijndorpen

Spiritueel Bourgondië

De bedevaartplaats Paray-le-Monial, de oecumenische gemeenschap van Taizé en het boeddhistische klooster in La Boulaye

Schitterende kastelen

Château Digoine en Château de Couches

Wandelen over het rotsmassief van Uchon

Beukenbossen, meertjes en adembenemende uitzichten

Chalon-sur-Saône en de Chalonnais

Het sfeervolle Place St-Vincent in Chalon-sur-Saône

De Chalonnais, in het noorden van de Saône-et-Loire, kent een afwisselend landschap met bossen, landbouw en wijngaarden. De streek ligt in het dal van de Saône en grenst aan de weidse vlakte van de Bresse in het oosten. Ten westen van de Saône liggen de kalkstenen wijnhellingen van de Côte chalonaise. De wijnen uit dit district, zoals de Bouzeron, Rully, Mercurey, Givry en Buxy, zijn minder bekend en wat eenvoudiger dan die uit de aangrenzende wijnstreken van de Côte d'Or en de Mâconnais, maar hebben een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding. De aanwezigheid van de Voie Verte, de Saône en het Canal du Centre bieden fiets- en vaarmogelijkheden terwijl liefhebbers van kastelen in Rully, Germolles en La Ferté hun hart kunnen ophalen. Chalon-sur-Saône is het dynamische, economische centrum van de Chalonnais en heeft een groot aanbod van culturele activiteiten.

Chalon-sur-Saône

Chalon-sur-Saône (50.000 inw.), (kortweg Chalon genoemd), is de grootste en levendigste stad van het departement en na Dijon de belangrijkste van Bourgondië. Dankzij de ligging op een kruispunt van spoor-, auto- en waterwegen is hier veel bedrijvigheid en de stad is dan ook het economisch en industrieel centrum van de Saône-et-Loire.

De strategische ligging aan de Saône werd al in de oudheid benut, eerst door de Gallische stam de Haeduers en later door de Romeinen onder leiding van **Julius Caesar** die van *Cabillonum* een belangrijk militair- en handelscentrum maakten. In de 5de eeuw werd de stad door de invallende Hunnen verwoest maar aan het eind van de 6de eeuw werd Chalon hoofdstad van het Merovingische rijk en beleefde het een nieuwe bloeiperiode. In de middeleeuwen was de stad beroemd